ΣΠΟΥΔΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

e-spoudi

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΑ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 23-3-2024

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακολούθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Το 1851 η συνολική αξία των εισαγωγών και εξαγωγών της χώρας ήταν περίπου 56.000.000 χρυσές δραχμές.
2. Το 1840 τα ελληνικά πλοία είχαν συνολική χωρητικότητα 10.000 τόνους.
3. Στη Στερεά Ελλάδα, ένα σημαντικό τμήμα των εθνικών γαιών, δεν ήταν υπό τον έλεγχο των επαναστατών στο τέλος του πολέμου.
4. Η διάνοιξη της διώρυγας του Σουέζ ολοκληρώθηκε το 1896.
5. Η Ιονική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1849 στα υπό αγγλική κατοχή τότε Ιόνια νησιά.

Μονάδες: 10

ΘΕΜΑ Α2

Να αποδώσετε το περιεχόμενο των πιο κάτω ιστορικών όρων:

1. ***Μακεδονική Επιτροπή***
2. ***Συνέδριο στο Ταϊγάνιο***
3. ***Κρητική Πολιτοφυλακή***

Μονάδες:15

ΘΕΜΑ Β1

Πώς επέδρασε η ήττα της Ελλάδας στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897 τόσο στον πολιτικό τομέα όσο και στο προσφυγικό ζήτημα της χώρας;

Μονάδες: 13

ΘΕΜΑ Β2

α) Τι γνωρίζετε για τους στόχους και το περιεχόμενο της αγροτικής μεταρρύθμισης του 1870-1871; (μονάδες: 6)

β) Ποια προβλήματα δημιούργησε η ολοκλήρωση της αγροτικής μεταρρύθμισης μετά το 1922 και πώς αυτά επιλύθηκαν; (μονάδες: 6)

Μονάδες:12

ΣΠΟΥΔΗ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Συνδυάζοντας τα παραθέματα που ακολουθούν με τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

α)στο νομοθετικό έργο του Ελευθερίου Βενιζέλου κατά το διάστημα 1910-1912 και τους λόγους που τον οδήγησαν στην ψήφιση κυρίως των εργατικών και αγροτικών νόμων και (μονάδες: 15)

β) στις πολιτικές θέσεις του ραλλικού κόμματος (μονάδες:10)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο Ελ. Βενιζέλος, αντιμετωπίζοντας από τη μεριά τα παλιά κόμματα και την Αυλή, που τον αντιπολιτεύονταν -και με συκοφαντικά ακόμα μέσα- κι από την άλλη επηρεασμένος από τους κοινωνιολόγους, που αποτελέσανε το πολιτικό του επιτελείο, υιοθέτησε σε πολλά σημεία τα αιτήματα των εργατών κι ανάθεσε στο Θεοδωρόπουλο και στους κοινωνιολόγους να συντάξουν τα «εργατικά νομοσχέδια», που, παρ' όλη την αντίδραση των εργοδοτών, και προπάντων των βιομηχάνων, ψηφίστηκαν από τη Βουλή.

Ο Βενιζέλος δεν ήταν φυσικά φιλεργάτης, αλλά, για να μπορέσει να στερεώσει την πολιτική του επιρροή, ήταν αναγκασμένος να στηριχτεί στις λαϊκές μάζες. Γι' αυτό παρουσιάστηκε σα φιλεργάτης και φιλαγρότης. Το κόμμα των Φιλελευθέρων, στα χρόνια 1910-1912, ήταν νέο και δεν είχε ακόμα γερές ρίζες: Ο Βενιζέλος, μελετώντας τα εκλογικά αποτελέσματα, είδε πως ψηφιζόταν από τους μικροαστούς και τους εργάτες, ενώ οι αγρότες της Αττικής και της Πελοποννήσου, σε μεγάλη αναλογία, τον καταψήφιζαν. Έπειτα έβλεπε τι γινόταν και στην Ευρώπη, όπου οι εργάτες κάθε τόσο ξεσηκώνονταν και διεκδικούσαν τα δικαιώματά τους με απεργίες, κι ακόμα αντιπροσωπεύονταν και στις Βουλές. Εξόν όμως από το κομματικό συμφέρον, ο Βενιζέλος δεν μπορούσε να παραβλέψει και την πίεση της εργατικής τάξης, που από το 1910 και δώθε οργάνωσε στον Πειραιά, στο Βόλο, στην Πάτρα και στην Αθήνα μεγάλες απεργίες που μερικές απ' αυτές είχαν πάρει επαναστατική μορφή.

Γι' αυτό, όταν οι εργοδότες ζήτησαν να μην ψηφιστούν τα εργατικά νομοσχέδια ο Βενιζέλος τους απάντησε: «Κύριοι, αν δεν κάνουμε σήμερα τας νομίμους υποχωρήσεις εις τους εργαζομένους, αύριον θα μας πάρουν με επανάστασιν πολύ περισσότερα».

Την αντίδραση και την πολεμική των εργοδοτών την εκμεταλλεύτηκαν όχι μονάχα οι αρχηγοί των παλαιών κομμάτων, αλλά κι' αυτός ακόμα ο Γούναρης, που, καθώς είδαμε, από το 1902 έκανε το φιλεργάτη. Κατηγόρησε το Βενιζέλο πως με τη φιλεργατική πολιτική του ζημιώνει το δημόσιο ταμείο, με τον ισχυρισμό πως ο φιλεργατισμός γίνεται με έξοδα του λαού και επιβαρύνονται οι καταναλωτές (εφ. Χρόνος, 24 Σεπτέμβρη 1910).

Ο Βενιζέλος αναγκάστηκε να εισηγηθεί τα πιο πάνω νομοσχέδια κάτω από την πίεση της εργατικής τάξης, που με τις απεργίες της έδειξε πως ήταν αποφασισμένη να διεκδικήσει τα δικαιώματά της. Γι' αυτό, κι' όταν ψηφίστηκαν τα εργατικά νομοσχέδια οι εργάτες δεν επαναπαύτηκαν, αλλά συνέχισαν τους απεργιακούς αγώνες τους.

Την ψήφιση των πρώτων εργατικών νόμων και μάλιστα του νόμου της Κυριακής αργίας οι ιδιωτικοί υπάλληλοι, καθώς μας πληροφορούν οι εφημερίδες της εποχής εκείνης, την υποδέχτηκαν μ' ενθουσιασμό.

[Γ. Κορδάτου, Ιστορία του ελληνικού εργατικού κινήματος, σσ. 231-233]

ΑΠΟΧΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[…] Οι κοινοβουλευτικές ομάδες του Δ. Ράλλη και Κ. Μαυρομιχάλη συμφωνούσαν στα ουσιώδη προγραμματικά σημεία και στην αντιβενιζελική τους κριτική […] […] το ραλλικό κόμμα υπήρξε πιο ευνοϊκά διατεθειμένο προς την κοινοβουλευτική διακυβέρνηση σε σύγκριση με τις φιλελεύθερες εκείνες κυβερνήσεις (του Βενιζέλου). Τη γενική βάση των αντιλήψεων του συνιστούσε η ιδεολογία του αυτοχθονισμού, σύμφωνα με την οποία το έθνος, που θεωρείται ως πηγή της κρατικής κυριαρχίας, σχημάτιζαν οι λαϊκές και ηγετικές τάξεις της Παλαιάς Ελλάδας (που περικλειόταν στα πριν από το 1881 ή και το 1861 σύνορα της χώρας). Ο Δ. Ράλλης απέρριψε την επίλυση του αγροτικού ζητήματος της Θεσσαλίας από την κεντρική εκτελεστική εξουσία (από την κυβέρνηση), προκρίνοντας την αντιμετώπισή του από την δικαστική εξουσία. Επίσης, αντιτάχθηκε στην κυριαρχία μεγάλων επιχειρήσεων στην οικονομία που οδηγούσε στη δημιουργία μιας μεγάλης εργατικής τάξης, τα μέλη της οποίας δε θα μπορούσαν, ως άτομα, να ανέλθουν, την κοινωνική κλίμακα με την οικονομία και την αξία τους. Επέκρινε τη σύσταση εργατικών οργανώσεων και τη διενέργεια αγώνων που δίχαζαν την κοινωνία και ειδικότερα αρνήθηκε την απεργία σε τομείς που επηρέαζαν άμεσα το δημόσιο συμφέρον, όπως τις συγκοινωνίες και τον κρατικό μηχανισμό. Διαπιστώνουμε ότι ο Ράλλης δεν ήταν αντίθετος από άποψη αρχής στην επίλυση του αγροτικού ζητήματος της Θεσσαλίας ή του αναδυόμενου εργατικού προβλήματος, αλλά προωθούσε μια λύση που αφορούσε ατομικές περιπτώσεις (έστω και σε μεγάλη κλίμακα) και όχι κοινωνικές τάξεις.

[Θ. Μποχώτης «Εσωτερική πολιτική», Χ. Χατζηιωσήφ «Ιστορία της Ελλάδος του 20ου αι. Οι απαρχές 1900-1922, τόμος Α2 , σελ. 80-81, Αθήνα 2003]

ΘΕΜΑ Δ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται να αναλύσετε:

α) την επίδραση που άσκησε ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος στην οικονομία και την εθνική πολιτική της Ελλάδας και

β) τις διαδικασίες σχηματισμού και ψήφισης του πρώτου κρητικού Συντάγματος καθώς και τα προβλήματα που προέκυψαν από αυτό.

Μονάδες: 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Αποτελέσματα του ελληνοτουρκικού πολέμου του 1897 υπήρξε και η επιβολή στην Ελλάδα του Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου.

[…] Η ελληνική κυβέρνηση μετά την ήττα, τον Ιούλιο του 1897, κατέβαλε ύστατες προσπάθειες να συμβιβαστεί με τους δανειστές και να αποτρέψει τον έλεγχο. Πρώτα ο Διευθυντής της Εθνικής Τράπεζας Στ. Στρέιτ και στη συνέχεια ο Α. Συγγρός ανέλαβαν τις διαπραγματεύσεις με τους εκπροσώπους των ομολογιούχων, αλλά χωρίς επιτυχία […].

Η επίσημη ονομασία του οργανισμού, που ουσιαστικά ανέλαβε τη διαχείριση της Ελληνικής οικονομίας ήταν αρχικά Διεθνής Επιτροπή Ελέγχου. Ο όρος αυτός αντικαταστάθηκε ύστερα από ένα χρόνο με τον όρο Διεθνής Οικονομική Επιτροπή (ΔΟΕ) αλλά στη συνείδηση όλων και στην ιστορία έμεινε η λέξη Έλεγχος, γιατί αυτό ήταν στην πραγματικότητα […].

[…] Ο νόμος ΒΦΙΘ΄ (σημ.: σχετικός νόμος που ψηφίστηκε από την ελληνική Βουλή στις 21 Φεβρουαρίου 1898 και αφορά στην ίδρυση του ΔΟΕ), περιείχε διατάξεις που περιόριζαν την αναγκαστική κυκλοφορία και έτσι βοηθούσαν τη νομισματική σταθερότητα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

και τη βελτίωση της εσωτερικής αξίας της δραχμής. Επίσης με τον έλεγχο εμπεδώθηκε η ελληνική πίστη, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα συνάψεως νέων δανείων, που τα χρειάστηκε η Ελλάδα στα χρόνια που ακολούθησαν.

[Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΔ, σελ. 164-165]

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[…] Με τον τρόπο αυτό, η Ελλάδα έμπαινε επίσημα σε κατάσταση εξάρτησης από το ξένο κεφάλαιο και οι ελληνικοί χρηματιστηριακοί και τραπεζικοί κύκλοι πάσχιζαν να υπαγάγουν και τους άλλους πόρους της χώρας υπό τον έλεγχο της Διεθνούς Οικονομικής Επιτροπής, για να εισπράττουν πιο άκοπα τα ιλιγγιώδη κέρδη τους.

Η ουσιαστική κατάργηση της εθνικής ανεξαρτησίας της χώρας έδωσε στις Δυνάμεις την ευχέρεια να λύσουν το Κρητικό ζήτημα όπως αυτές ήθελαν. Η μεγαλόνησος αναδείχθηκε σε αυτόνομη ηγεμονία, στην οποία, με την επιμονή του τσάρου, τοποθετήθηκε ως ηγεμόνας ο πρίγκιπας Γεώργιος, δευτερότοκος γιος του βασιλέως. Η Αγγλία, αν και είχε βασικές αντιρρήσεις προς τη δοθείσα λύση, αναγκάστηκε να δεχτεί, γιατί ο τσάρος την έθεσε προ του διλήμματος: ή θ΄ αναδεικνυόταν ηγεμόνας ο Γεώργιος ή η Κρήτη θα ενωνόταν με την Ελλάδα.

[Τάσος Βουρνάς, Ιστορία της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελλάδας, τόμος Α΄, σελ. 556-557]

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Στις 9 Ιανουαρίου 1899 δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της Κρητικής Πολιτείας το διάταγμα της σύγκλησης της Εθνοσυνελεύσεως και προκηρύχτηκαν εκλογές για τις 8 Φεβρουαρίου […]. Οι εκλογές έγιναν πράγματι και το κρητικό νομοθετικό σώμα συνήλθε στην πρώτη του πανηγυρική συνεδρίαση. Πρόεδρος εξελέγη ο Ι. Σφακιανάκης και από την επόμενη συνεδρίαση καταπιάστηκε με το έργο της έγκρισης του συντάγματος της Κρητικής Πολιτείας, με αξιοσημείωτη ζέση. Μέσα σε ένα καταπληκτικό και ύποπτα βραχύ χρονικό διάστημα, το νέο σύνταγμα, από δέκα κεφάλαια και δεκατέσσερα άρθρα, ψηφίστηκε, κυρώθηκε από τον ηγεμόνα και δημοσιεύτηκε στην επίσημη εφημερίδα της πολιτείας […].

Το κρητικό σύνταγμα, σαν καρπός πολιτικής ενέργειας, ήταν προϊόν μιας και μόνης τάξης, των γαιοκτημόνων. Ο ακτήμων λαός, που σήκωσε στους ώμους του τα βάρη πολλών επαναστάσεων στην Κρήτη, ο καθημαγμένος από τις πρόσφατες εξεγέρσεις, παραμερίστηκε επιμελώς από τα έδρανα της Κρητικής Εθνοσυνελεύσεως, γι΄ αυτό και τα δίκαια αιτήματά του δεν αναγράφτηκαν καθόλου στον καταστατικό χάρτη της Πολιτείας, ιδιαίτερα το αίτημα της διανομής της γης, που αποτελούσε το καίριο πρόβλημα του κοινωνικού βίου στο νησί και ένα από τα πιο σπουδαία εναύσματα των Κρητικών εξεγέρσεων κατά της τουρκικής καταπίεσης των μπέηδων και των άλλων γαιοκτημόνων.

[Τάσος Βουρνάς, Ιστορία της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελλάδας, τόμος Α΄, σελ. 574-575]

ΣΠΟΥΔΗ